

Brassói Lapok

XXXVIII. évfolyam
274. szám

Főszerkesztő:
Szele Béla dr.

Szerda
1932. évi november 30

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldre postai szétküldéssel havonként 60 lej, postautalványon átutalva, vagy a kiadóhivatal pénztárához befizetve. Aki pénzbeszedő megbízott útján fizet, az előfizetési díj címén Brassóban további 2 lej, vidéken 6 lej fizet havonta. — Mindazon helyiségekben, ahol a kézbesítés saját kihordóink útján történik, kézbesítési díj fejében havonta 2 lej külön megfizetendő. — Külföldre negyedévre 300 lej, félévre 600 lej, egész évre 1200 lej. — Magyarországra negyedévre 12 pengő, félévre 24 pengő, egész évre 48 pengő. Magyarországon postatakarékpénztári számlánk száma 12.174. — HIRDETÉSEK díja 6 lej, szövegoldalon elhelyezve 8 lej négyzetcentiméterenként. Hirdetési díjak előre fizetendők.

Tiz irányból indultak el az inségesek Washington ellen

GYORS BELPOLITIKAI MÉRLEG

A Titulescu-bálvány nagyon megrepedezett a látszólagos parlamenti siker után

A nagy konverziós lovagi torna ezuttal is kortes célokat szolgál

Bukarest, november 28.

Egy hosszú hét a román-orosz megnevezési szerződés kérdésével telt el. Titulescu igazolta, hogy valóban Európa legkiválóbb szónokai közé tartozik. A szerződés problémája Románia részére az elérhető eredménytelenségek maximumát jelenti. Titulescu erről az eredménytelenségről a szavak frappáns önzénél bizonyította be, hogy a legnagyobb eredménytelenség és sikerrel egyenrangú.

A sok vita, támadás és védekezés után Titulescu végül a következő álláspontot fogadtatta el a közvéleménnyel.

1. Oroszországgal kapcsolatban az a legjobb szerződés, amelyet meg sem kövünk. Mert

2. Románia határait az ilyen meg nem kötött szerződés jobban biztosítja, mint amennyire a megkötött szerződés biztosította volna. Ugyanis a megnevezési egyezmény foglalkozott volna a határkérdéssel, míg a semmiféle szerződés nem beszél róla.

3. S ha már szerződésről van szó, akkor ott van a Briand-Kellogg-paktum, a melyet aláírt Románia is, Oroszország is. Ez pedig önmagában is biztosítja a békét.

4. Ámbár kissé furcsa, hogy ezt a békepaktumot maga a szerző, Briand is keveselte s külön egyezményt óhajtott Oroszországtól. De viszont, mondotta Titulescu, Franciaország más helyzetben van Moszkvával szemben, mint mi.

Vajjon mi lehet ez a más helyzet? Nyilván az, hogy Franciaországnak nincs vitás határkérdése Oroszországgal. Tehát kell neki a megnevezési egyezmény.

Mig Romániának van vitás határügye. Tehát nem kell neki a paktum.

Titulescu-féle logika csak úgy tombolt a szónoklatokban. Ez a logika még azt is bebizonyította, hogy Franciaország és Lengyelország részéről külön barati gesztus, hogy Románia nélkül, szeparáltan meg egyezzenek a szovjetekkel.

A közönség mindent kritika nélkül fogadott el s így e pillanatban úgy látszik, mintha minden sikerült volna. Noha nem sikerült semmi sem.

A meglepázott Titulescu

A külügyminiszter azonban, minden szónoki siker ellenére, csak fölgőzösen nézett ki a parlamenti harcokból. Mert abban igaza lehetett ugyan Titulescunak, hogy a szovjet ajánlata elfogadhatatlan volt, sőt talán még abban is, hogy azzal nyertünk, hogy vesztettük, de viszont a saját személye ellen irányított paritállyal már nem bírta kifogni.

Lupu, Jorga és még néhányan alaposan meglepődtek azt a bálványt, aki hosszú éveken át Titulescu volt Romániában. Az Averescu-párt hivatalos lapja legutóbbi számban össze is foglalja a külügyminiszter bűnlístáját, akit azzal vádol, hogy az ország nyilvántartó érdekei ellenére a prinadonaszorúen viselkedik. Mindenekelőtt szemére hányja Titulescunak azt, hogy a külföldi lapokat cikkeikkel árasztotta el acélból, hogy meggyűlölt a román állam hivatalos külpolitikáját. S emleget csak azért, mert a Moszkvával kötött tárgyalások részleteiről nem értesítették pontosan, amit a bírsága nem bírt elviselni.

Az „Indreptarea” ezután leszögezi: hogy vajda a külügyminiszteri tárcát csak magának gúnyból ajánlotta fel Titulescunak, aki azonban mégis elfogadta ezt a gúnyosan ajánlatot s még esküvel is elárta a külügyminiszteri tisztséget. Végül megemlíti az Indreptarea, hogy mily uratlanul viselkedett Titulescu részéről a külügyminiszteri tárcát birtoklásával egyidejűleg a londoni követi tisztséget is fenttartania a társaságára.

Urtilanságot mi ebben egyáltalában

nem látunk.

Ellenben annál inkább fentáll az álláshalmazról szóló törvény durva sérelme.

Titulescu helyzete, kétségtelenül, jelen-tősen megingott. Vajda nyílt ellenségként áll vele szemben s így a kormánypárt egy része, amely Vajdát követi, jéghideg a külügyminiszterrel szemben. Ez a fagyosság szemmel láthatólag megnyilatkozott Titulescu kamarai beszéde során. Lupu és Averescu nyíltan támadják Titulescut, Jorga hangja egyenesen ellenséges. A liberálisok udvarolnak ugyan, de szívő-

lyességüknek semmi értéke. A konzervatív párt, Cuzák és a többiek szüntelenül kritizálják a külügyminiszter tevékenységét. A kisebbségi pártok nem avatkoznak, nem is avatkozhatnak bele a kérdésbe, de mióta kiderülni látszik, hogy az utóbbi hetek kisebbségellenes megnyilvánulásai nem állanak egészen távol a külügyminiszter személyétől, eddigi rokonszenvüket bizalmatlanság és közönyösség váltotta fel.

A bálvány még nem dült ugyan nagy robajjal össze. De már repedezik.

A francia minisztertanács jóváhagyta az orosz szerződés tervezetét

A francia-orosz és a lengyel-orosz megnevezési szerződés ügye, amelyek kétségkívül jelentős fordulatot jelentenek az eddigi európai politikában, véglegesen elintézték dolgoknak tekinthetők.

Titulescu november 23-án jelentette be hivatalosan is a kamara elé, hogy a szovjet-szövetség és Románia között megskadtak a tárgyalások. A felvetett aggodalmakat azzal szelerte le, hogy Románia nem lép fel semmiféle igényrel szövetségeseivel, Franciaországgal és Lengyelországgal szemben. Ezek az országok Romániától függetlenül is megkötötték a szerződést, mert ezzel Romániának nem ártanak.

Ez a Titulescu-nyilatkozat Párisban meglehetősen nagy feltűnést keltett. A francia kormány ekkor határozta el, hogy most már nem vár tovább, hanem lehetőleg gyorsan perferuálja a szerződést

Franciaország és Oroszország között, hiszen a szerződés gazdasági előnyöket is jelent Franciaországnak.

Vasárnap reggel érkezett Bukarestbe a félhivatalosnak tekinthető Havas-sajtóiroda jelentése.

Ez a jelentés hozta hírül, hogy a francia kormány szombat este minisztertanácsot tartott, amelyen jóváhagyta a Szovjet-szövetséggel kötött megnevezési egyezmény tervezetét.

A minisztertanács egyben azt is elhatározta, hogy az egyezményt november

KÉPMUTATÁS
Alig ült el az orosz szerződés kérdése körüli vihar, a parlamentben máris megkezdődött a konverziós vita. Az okot és alkalmat a Semmitőszéknek az a döntése szolgáltatja, hogy a konverziós törvény, bizonyos részeiben, alkotmányellenes.

Ezzel kapcsolatban a kormánypárt azt akarja bebizonyítani a liberális párttól, hogy esküdt ellensége a konverziónak, mert hiszen a törvényt ennek a pártnak az érdekeltsége támadta meg a Semmitőszék előtt.

A liberális párt viszont azt bizonygatja, hogy nem ő, hanem éppen a kormány igyekszik a konverziót aláásni.

A bizonyítás mindkét részről kielégítően sikerült.

Argetoianu törvénye körül a képmutatás már akkor elkezdődött, amikor a javaslat még csak foganóban volt. A pártok sietve megszavazták a törvényt, noha lelkben ellene voltak.

Megszavazták, mert kellett a falusi szavazatok.

A kormány azt mondja, hogy hiva a konverziónak. De azért, alig került uralomra, első dolga volt a saját módosító törvényével előhozakodni s szemmel láthatólag most is a moratórium felé törekszik.

A liberális párt szintén hiva a konverziónak. De azért a Semmitőszék alkotmányellenesnek deklarálta a törvényt.

A konverziónak eddig egyetlen igazi sikere volt, — jegyzi meg egy román szociológus: azt a hipokrizist, ami a román belpolitikát jellemzi, nyilvánvalóvá és letagadhatatlanná tette.

Egyébként a konverzió körüli harc nem gazdasági, hanem politikai küzdelem. December 4-én lesznek, 16 megyében, a községi választások. A pártok a szavazatokat akarják egymástól elhódítani. Noha előzetesen elvi megállapodás jött létre közöttük, hogy a közigazgatási választások során száműzik a politikát s kizárólag a helyi érdekeket tartják szem előtt. Ez azonban csak frázis maradt. A választó megyék közül mindössze kettőben jött létre a listákra vonatkozólag pártközi egyezség, 14 megyében pedig a politikai pártok éles ellenségeskedéssel vonulnak fel egymással szemben s élethalál-harcot fognak vívni.

29-én, hétfőn írják alá ünnepélyes formák között. Megtörténik az aláírása annak a kiegészítő szerződésnek is, amely a döntőbíráskodási eljárást szabályozza s a mely teljesen megfelel a lengyelekkel kötött hasonló tartalmu szerződés szövegének.

Egyes hírforrások szerint a szerződések aláírása azért lett volna sürgős Franciaországnak, mert időközben létrejött már közte és Szovjetország között a kereskedelmi egyezmény is, amit ugyancsak hétfőn írnának alá.

Herriot várakozási időt kért Romániának

A francia-orosz megnevezési szerződés szövegét hivatalosan még nem hozták a nyilvánosságra. Az eddig kiadott tájékoztatásokból annyi állapítható meg, hogy a szerződés hét pontból áll és a

népszövetségi paktumot érintetlenül hagyja. Az első pontok azt mondják ki, hogy a szerződés nemcsak Franciaországra vonatkozik, hanem az összes francia gyarmatokra és a francia védelem és

fenhatóság alatt álló összes területekre is. A további pontok mindkét félnek nagytölték, hogy egymás ellen bármilyen okból és bármilyen címen gazdasági bojkottot vezessenek, vagy pedig olyan propagandát kezdeményezzenek, amely a szerződő államok bármelyikének politikai vagy társadalmi veszedelmet jelenthetnének. Megtiltja az egyezmény olyan katonai alakulatok működésének az engedélyezését, amelyek fegyveres háborút szíthattának a szerződő felek között.

Az utolsó pontok szerint a francia kormány tovább is abban a védelemben részesítheti az orosz emigránsokat, amit a politikai menekülteknek általában biztosít.

A szerződés kiegészítő részét képező egyeztető megállapodás jóval előnyösebb, mint a Németországgal Rapallóban megkötött hasonló célú egyezmény.

Herriot francia miniszterelnök Titulescu kijelentése ellenére sem mondott le arról az eredeti tervéről, hogy a maga szerződését összekapcsolja Lengyelország és Románia hasonló szerződésével s ezzel szilárdabbá tegye azt a külpolitikai elképzelését, ami a szerződések mögött meghúzódik. Lengyelország ügye rendben van, Herriot tehát arra gondolt, hogy időt nyer még Románia számára is. Ezért olyan értelmű megállapodást kötött a szovjet-kormánnyal, hogy

Románia kapjon még négy hónapi haladékot, amely időn belül megkötötte még a megnevezett szerződést azon az alapon, amit a Szovjet-szövetség a legutóbb ajánlott.

LENGYELORSZÁG VÁRATLANUL RATIFIKÁLT..

Bukarestben a francia minisztertanács határozata is elég nagy feltűnést keltett. Ennél is kinosabb hatása volt annak az egészen váratlan hírnök, amely Varsóból érkezett s amely arról számolt be, hogy

Lengyelország egészen váratlanul és egészen szokatlan formában ratifikálta is már a lengyel-orosz szerződést, amelynek ratifikálását a román diplomácia csak december első felére, a szejm összeülése utáni időre várta.

A jelentés, amely azonban még megerősítést igényel, azt hozza hírül, hogy a lengyel köztársaság elnöke, Moscinecny szentesítette azt az orosz-lengyel döntőbíráskodási szerződést, amelyet nemrégiben írtak alá Moszkvában. Eszerint tehát csak arról a szerződésről lenne szó, amit a megnevezett szerződés kiegészítéseként kötöttek meg az elmúlt napokban. Az igazi szerződés, az alapokmány ratifikálása ezek szerint mégiscsak a szejm feladata volna, akárhogy is áll azonban a dolog, a köztársasági elnök váratlan közbejött meggondolkoztató esemény. Az új Lengyelországban ezuttal először történt meg, hogy egy külső hatalommal létrejött szerződést nem a szejm, hanem az elnök ratifikált. Ez a precedens olyan jogot ruház át az elnökre, amit eddig a szejm birt.

NYILATKOZATOK A FRANCIA-OROSZ SZERZŐDÉSÉRŐL..

A külföldi sajtó javarésze igen nagy fontosságot tulajdonít a francia-orosz szerződés véleges létrejöttének. A Szovjet fennállása óta ez a második szerződés, amit Oroszországgal nagyhatalom kötött. Az orosz rádió vasárnap szórta szét a világba ezt a hírt s megállapította, hogy a szovjetdiplomácia fényes sikerét jelenti az a tény, hogy a szerződést Franciaországgal Románia kizárása árán is sikerült megkötnie.

Titulescu is nyilatkozott a Havas-ügynökségnek. Ismételtén kijelentette, hogy a megállapodás ügye csak örömet kelthet Romániában, mert az valóban Románia érdekeit szolgálja. A román nép és a román kormány köszönettel tartozik érte Franciaországnak. Egyébként pedig Románia a régi alapon, a Briand-Kellogg alapján tartja eddigi viszonyát Oroszországgal.

A népszövetségi bizottság Kína javára döntött

Genf, november 28

A Népszövetség külön bizottsága befektette a mandzsuriai konfliktus tárgyalását és azt határozta, hogy rövidesen rendkívüli teljes ülésre hívja össze a Népszövetséget. Népszövetségi körök szerint a bizottság Kína javára szóló előterjesztést tesz a Népszövetség plenumának.

Ez esetben azonban Japan bizonyára azzal válaszol, hogy beváltva régi fenyegetését, faképnél hagyja a Népszövetséget. Több mint kérdéses, hogy azután a Népszövetség tud-e tenni valamit a távolkeleti bódító ellen.

Tíz irányból indultak el az inségesek Washington ellen

Washington, november 8

A Washington elleni újabb éheségl-felvétel megkezdődött. A mars rendezői december 5-ére a törvényhozó testület ülésszakának megnevezésére óriási tömeget akarnak felvonultatni.

Az inségesek és munkanélküliek főközelelése megfelelő összegű törvényben biztosított állandó munánélküli segély.

Az éhezõ amerikai tömegek felvonulása Washington ellen egyszerre tíz irányból indult meg. A tüntetők száma ugyszólván felmérhetetlen, mert a menethez minden

városból rengetegen csatlakoznak. E perben a washingtoni kormány sem tudja, hogy ezek, tízezrek, vagy százazrek fogadására készítsen elő karhatalmat.

Egyes városok vezetősége megtiltotta az éhségcsapadékoknak a keresztülvonulást. Ilven helyeken a tüntetők a várost megkerülve a közelben haladnak el. Közben egyes osztagokat követségbe küldik az illető város munkanélkülieihez, akiket csatlakozásra szólítanak fel. Valószínű, hogy az újabb éhséglfelvonulás minden eddiginek a méreteit meghaladja.

A belga választás izgalmai

Formális harcok a választás napján

Brüsszel, november 28.

Vasárnap zajlottak le Belgiumban a képviselőválasztások. A reggeli jelentések még nem számolnak be az eredményről, csak több összejutásról adnak hírt. A nemrégben még csendes és válságot alig ismerő Belgiumban is magasra csapkodnak a politikai szenvedélyek lángjai.

Antwerpenben a szocialista munkások és a katolikus párt tagjai ütköztek össze. A verekezés során tizenegyen sebesültek meg, köztük négyen igen súlyosan. Eupen városban, amelyet a békeszerződés csatolt el Németországtól Belgiumhoz — a német szocialisták és a belga katolikus unió hívei perkedtek össze. Hat sebesült maradt a helyszínen.

A nyugatflandriai Mouseronban a kommunista munkásság és a keresztény szakszervezetek között zajlott le a választási csatározás. Kommunista csoportok megtámadták ellenfeleik egyesületi székházát, leverték a plakátokat és feliratokat

és meglehetősen kárt tettek az épület homlokzatában. A katolikusoknak azonban szervezett harci osztagaik vannak, amelyek ellentámadásba mentek át és nagynehezen feltartóztatták a vörösek rohalmát.

A belga választásokról szóló újabb jelentések még mindig nem közlik a végeredményt, mert a belga szavazási rendszer oly nehézkes, hogy az összeszámlálás hosszabb időt vesz igénybe. De a részeredményekből is megállapítható, hogy a szocialisták reménykedése a katolikus-liberális koalíció feletti döntő győzelem iránt nem vált valóra.

A katolikus párt megerősödve kerül ki a küzdelemből és továbbra is a parlament legerősebb pártja marad. A liberálisok valamivel gyengülnek ugyan és az általuk elvesztett mandátumokat a szocialisták nyerik meg, de még így sem válnak olyan erőssé, hogy a katolikus-liberális egyesülést lehengetelhelessék.

Simán zajlott le a nagyváradi antirevizációs gyűlés

Nagyvárad, november 28.

Nagyváradon, a legtekintélyesebb határszéli magyar városban vasárnap megnyugtató csendben és rendben folyt le az antirevizionista gyűlés, amit Bukarestből kezdeményeztek ugyan, de amelynek nagyváradi irányítását és szervezését helybeli román urak vették a kezükbe. Ennek, valamint a hatóságok tapintatos és előrelátó viselkedésének köszönhető az, hogy

semmi rendezetlen nem történt s hogy a lakosság nagy izgalma is hamar lecsendesedett.

Maga a gyűlés a megszabott program szerint zajlott le. Kora reggeltől kezdve a rendőrség és a csendőrség hat-nyolcas csoportokban cirkált állandóan az utcákon. A rendőrkészlet déli 12 órakor elrendelte az összes nyilvános helyiségek becsukását. A szeszitalok kimerése egész nap tiltva volt.

A felvonulás és a revízió elleni tüntetés a Ferdinánd-szobor közelében zajlott le. Az elhangzott beszédek a revízió ellen tiltakoztak, aztán a tömeg szétszórlott. Este nyolckor a vidékről besereglett románok is oszladozni kezdtek. Az éjszakai órákban hagyták el kisebb-nagyobb csoportokban a várost.

Az *Universul* természetesen most sem tagadta meg magát. Izgató és lázító nyomtatványokkal árasztotta el a várost. Minden újságíró bódé ilyen nyomtatványokkal volt tele. A nyomtatványokon képek: hogyan akasztották a magyar katonák 1918-ban a román parasztokat.

A tüntető menetben egyébként hozzátettölges becsülés szerint mintegy 10 ezer ember vett részt. A kispiacra a felvonuló román parasztkok hatalmas táblákon ezt a felírást vitték:

— Békét akarunk!

Zigre Miklós elnök beszéde során többek között ezeket a kijelentéseket tette: Nekünk sehol idegennel nincs pörünk. Mi ezer éven keresztül éltünk idegenek mellett, tudunk még ezer évig élni. Melletünk békében és nyugodtan legyenek zsi-

VICHY-ETAT termékek

VICHY-ETAT só, természetes, a VICHY-i ásványvizekből kivont só, alkalikus víz elkészítésére. —
VICHY-ETAT pasztillák, 2 vagy 3 pasztilla az étkezés után megkönnnyíti az emésztést
VICHY-ETAT kivonat, az emésztést elősegítő, szén-sav-tartalmu víz, házi elkészítésre.

Óvakodjunk a hamisításoktól és utánzatoktól!

dók és magyar polgárok, mert bennünk semmi gyűlölet nincs ellenük. Őszintén akarjuk a mai gazdasági bajokat velük együtt leküzdeni.

Stelian Popescu is beszélt. Ilyeneket mondott: Mi értesülünk, hogy mi történik a föld minden részén s így tudjuk, hogy mi történik Magyarországon is. Amíg eddig történt, az veszélytelen, de ami mostanában elkezdődött, az már veszélyes Romániára. Nem tűrjük, hogy határainkat bárki is érinteni merje.

Stelian Popescu egyébként váratlanul jelent meg Nagyváradon, ahol a rendezőség egyáltalában nem várta. Beszéde inkább lappropaganda volt. Azt magyarázta a tömegnek, hogy az *Universul* a román lelkiismeret faklyája.

BRASSÓBAN IS LESZ ANTI-REVIZIÓS GYŰLÉS

Az antirevizionista mozgalom hulláma Brassóba is eljutottak. A brassói román egyesületek, egyházak, tanügyi szervezettek és politikai alakulatok december 1-én elsején nagy tiltakozó gyűlést tartanak, melyen az összes intézmények és alakulatok szónokai beszélni fognak a revízió ellen. A gyűlés után a gyűlés résztvevő menetté alakulva a Muresianu Rurél irányoz vonulnak.

Brassó város magyarsága a december 1-jei gyűléssel szemben nem érez nyugtalaniságot, mert ismeri a gyűlés rendezőségét és tudja, hogy komoly emberek nem ragadtatják magukat szélsőséges felelőtlen elemek meggondolatlan cselekedeteire. Brassó románásága évszázadok óta él együtt békében a város nem román lakosságával és amióta a nemzeti-paraszt párt van kormányon, azóta ez az évszázados együttélés általános megbecsülésre érlelődött ki. Ilyen légkörben a brassói románág vezetőiről, akik az antirevizionista gyűlést rendezik, nem lehet még csak feltételezni is azt, hogy módot és lehetőséget nyújtsanak káros és elitelendő kilengésekre. A december 1-jei gyűlés és az azt követő felvonulás minden valószínűség szerint komoly politikai demonstráció lesz, mely nem csak ki a kultúra medréből s így semmiféle izgalom nem jogosult és nem indokolt a december 1-jei eseményeket illetően.

Troczkijt nem engedik Finnországba

Oslo, november 28

Troczkij, a számozott bolsevik vezető Dánia után Finnországban is előadásokat akart tartani. A kormány azonban megtagadta tőle a beutazási engedélyt.

Már a községi választásoknak is van halottja

Bukarest, november 28

Kormányvárti körökből szerzett értesüléseink szerint megtörtént Buzau megyében az első választási dráma, amelynek 1 halottja és két súlyos sebesült dozta van.

Grecianca községben Ranete János, le van és Marin testvérek, mindhárman nemzeti-paraszt pártiak, a községi bíró megválasztásából gyűlésre hívták össze a falu népet. Munkájuk végeztével hazafelé tartottak, amikor a Druga-körösmából kiindultak Marin Zamfirescu, a liberális párt ottani titkára vezetésével a liberálisok s kövekkel kezdték dobálni a három fegyvertelen embert Raneteék menekülni próbáltak a tulerő ellen, mire a liberálisok — elsőnek éppen a titkár — revolvereket rántottak elő és valóságos szétverték a három testvért. Ranete István még ott a helyszínen kiszenvetődött, a másik két testvért pedig súlyos sebekkel szállították be a kórházba.

A vizsgálat Dobrovici főügyész vezetésével megindult s annyi már is megállapított, hogy a liberálisok minden erővel nélkül támadtak.

December 3-án indul Bukarestből a

B. L. FILLÉRES GYORSVONATA BUDAPESTRE

Vasúti jegy oda és vissza csak 970.— lej

Az általunk, vagy a menetjegyirodák által kiszolgáltatót, erre szóló jegyek birtokában minden nagyobb állomáson csatlakozni lehet. A pontos és végleges menetrendet lapjainkban közölni fogjuk.

Kitűnő alkalom budapesti látogatásra!

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundatia pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Nyelvizsga, mint modern kinzó eszköz

Arad, november hó 28

Tragikus módon ment tönkre egy ki-
sebbségi vasutascsalád. A tragédia megin-
ditója a nyelvizsga-tortúra volt, amelyet
szemmel láthatólag még évtizedekig fenn
tartanak tartani az illetékes körök.

Szilágyi János aradi CFR tisztviselő a
nyelvizsgától való félelmében idegbajt
kapott. A szerencsétlen embert elszállí-
tották Kolozsvárra, ahol kellő ápolás alá
helyezték. Felesége elkísérte s mikor vis-
zatért Aradra, a lakásba lépve tudta
meg, hogy 17 éves beteges fia váratlanul
meghalt. A család sorsa nagy részvétet
keltett a városban.

Fegyelmi eljárás alá vonják azt a tisztviselőt, aki az iparosok szerszá- mait lefoglalja

Bukarest, november 28.

A B. L. több alkalommal jelentette
már, hogy az adóvégrehajtóknak nem áll
jogukban az iparosok nélkülözhetetlen
szerszámaint lefoglalni. Ebben az értele-
ben nemcsak az igazságügyi szervek, de
a parlament is elkötelezte magát. Ugy
látszik, ennek ellenére is az adóvégrehaj-
tók még mindig lefoglalják az iparosok
szerszámaint, amit az bizonyít a legjob-
ban, hogy a pénzügyminisztérium most
valamennyi pénzügyigazgatósághoz kör-
rendeletet bocsátott ki, amely

*szigorúan megtiltja, hogy az adóvégre-
hajtók az iparosok nélkülözhetetlen
szerszámaint is lefoglalják.*

A rendelet kilátásba helyezi, hogy a
legszigorúbb fegyelmi eljárás alá vonják
az olyan tisztviselőket, akik az iparosok
szerszámaint lefoglalják és így megakadá-
lyozzák az iparosokat, voltaképpen tehát
az adóköteleseket, hogy mesterségüket
folytathassák, kereshessenek és így adót
is fizethessenek.

Ez a miniszteri körrendelet — azt his-
szük — most végre már nyugvópont-
ra jutatta ezt a többféleképpen magyará-
zott kérdést és az iparosoknak nem veszik
el kenyérkereseti lehetőségüket azért,
mert adóval hátrálékban vannak.

Ellögták az érmihályfalvi nagy betörés tettesét

Érmihályfalva, november 28.

Néhány héttel ezelőtt történt, hogy ismeret-
len tettesek betörték az érmihályfalvi Ro-
senfeld divatárú üzletbe és onnan 200 ezer lej
értékű árut loptak el. A nyomozás most az-
tán szenzációs fordulatot vett. Eddig ugyan-
is az volt a gyanú, hogy a betörést autós ban-
diták követték el és a csendőrség is ezirány-
ban nyomozott. Tegnap este a csendőrpátrul
szokásos őrzését végezte, amikor Jorge ör-
mester egy gyanús fiatalemberre lett figyel-
mes, akit igazolásra szólított fel, majd a
csendőrségre kísértette és ott vallatásra fogta.
A gyanús alak előbb össze-vissza dadogott,
értelmetlen feleleteket adott. Ekkor kikutatták
a nála levő tarisznyát és abból több csomag
drága cigarettát, cipőket és kötött holmikat
szedtek elő. Most már rövid idő alatt kiderült,
hogy az illető fiatalember Bretán Gábor, nem
más, mint a Rosenfeld cég régóta körözött
betörője. A tarisznyában levő cigaretták pe-
dig egy másik betörésből származnak, ame-
lyet azelőtt való éjszaka követett el egy
nagykarólyi trafikban. Mig a csendőrség az
állomásról, amelyben jelentik, hogy az állo-
más mellett egy postakocsi alatt nagy utazó-
kosarat és egy katonaládát találtak, amelyen
B. G. monogram van. A ládát és kosarat
azonnal a csendőrségre hozatták, ahol felnyi-
tották és megállapították, hogy az tele van a
Rosenfeld cégtől lopott rőfös és selyemárúk-
kal.

Bretán ekkor bevallotta, hogy tényleg ő kö-
vette el a betörést. Évekkel ezelőtt ugyanis
Érmihályfalván volt bentességében abban a mé-
szárszékből, amely a Rosenfeld üzlettel egy
épületben van. Még abban az időben kiviz-
sgálta magának a terepet, néhány héttel eze-
lőtt azután Nagyváradról lejött Érmihály-
falvára és véghezvitte már régen kitervezett
tettét. Éjfél tájt behatolt az üzlet mellett lévő
kamrába, ahol egy hasáb fával felnyitotta
az ajtót, majd bement és zavartalanul dolgo-
zott. A lopott árut a temetőbe ásta el, ahon-
nan most akarta az utolsó részletet elszállí-
tani.

Bretánt letartóztatták és megindították el-
járását.

Ismét lelepleztek Budapesten egy kommunista szövetkezést

Bankhivatalnok, mérnök, postafőtiszt a letartóztatottak között

Budapest, november 28.

A budapesti rendőrségnek már hosszabb
ideje gyanú, hogy Természettudományi Egyesü-
lete alatt valami szervezet működik, amely
láz és élénk tevékenységet fejt ki. Az egye-
sületet megfigyelték és megállapították, hogy
tulajdonképpen kommunista szervezetről
van szó.

A szervezeten ma éjszaka rajtaütöttek és
tizenöt tagját letartóztatták.

A letartóztatottak szinte kivétel nélkül in-
tellektuálisak.

A letartóztatottak vezetője Béres Sándor
címfestő, az egyesület szellemi vezetője azon-
ban Erdős László gépészmérnök volt.

A rendőrség megállapította, hogy Erdős
nem állott ugyan közvetlen összeköttetésben
a munkásokkal, de a szellemi irányítás tőle

származott és Béres azokat a parancsokat tel-
jesítette, amelyeket neki Erdős adott. A ház-
kutatás alkalmával mozgalmi térképeket ta-
láltak, moszkvai utasításokat letek és ezekből
megállapították, hogy az volt a szervezet pa-
rancsa, hogy a nyomorúságos téli hónapok
alatt Budapestet forradalmasítsák. Ezt úgy
kellett volna elérniük, hogy a munkásokat
éhségsztrájkokra és éhségfelvonulásokra iz-
gassák.

A letartóztatottak között több bankhivatal-
nok, egy postafőtiszt és két hivatalnok is
szerepel.

A rendőrség azt is megállapította, hogy a
letartóztatottak közül három egyén csak há-
rom nappal ezelőtt érkezett Budapestre és
ezeknek kellett volna a moszkvai utasításokat
a szervezettel közölni.

Döntés előtt:

Vagy Schleicher, vagy Papen következik

A szociáldemokraták négy hónapos pártközi békét szeretnének
kötni — A centrum nem elégszik meg Papen fejével — Hitlerék
attól félnek, hogy Schleicher urálma esetén a véderő politikai
befolyást nyer

Berlin, november 28.

A német belpolitikai helyzet egyre jobban
tisztul. Ma már nincsenek kombinációk. Mind-
össze két kancellárjelöltől beszélnek. Arról
van szó, hogy

*vagy ismét Papen következik, vagy
Schleicher veszi át a hatalmat.*

A tanácskozások is ebben az irányban ha-
ladnak. Ugy Papen, mint Schleicher csak
annyit akarnak biztosítani, hogy a pártok a
téli hónapokra fegyverszünetet kössenek és
hagyják a hatalmat dolgozni abban az irány-
ban, hogy a tél folyamán a munkanélküliek
tömegeit valahogyan elláthassák.

Azt, hogy ez a pártközi béke sikerülne-e,
még ma nem lehet megállapítani. Minden-
esetre annyi bizonyos, hogy a szociáldemokra-
ták ezzel a téli békével szimpatizálnak és
hajlandóak az új kancellárt tolerálni, de csak
abban az esetben, ha viszont az új kancellár
ígéretet tesz arra, hogy a téli hónap alatt az
alkotmányreform diktatórikus formáját szin-
tén nyugodni hagyja.

Az, hogy a szociáldemokraták a polgári ki-
bontakozás útjait ennyire egyengetik, ma Né-
metország feldúlt idegeire jó hatással van.

A centrum nincs egy véleményen a szociál-
demokratákkal. A centrum szerint ugyanis
nem elég, ha Papen személyét levakarják a
német politika egéről és helyébe Schleicher
következik.

A centrum azt kívánja, hogy a kormányz-

si rezsim is változzék meg.

Uj kurzust követel a centrum és nem lát
garanciát abban, hogy ezt az új kurzust
Schleicher hozni fogja.

Annál bizonyos, hogy Hitlernek és pártjá-
nak ellenzéki hangja sokkal mérsékeltabb len-
ne, ha Schleicher következne, de
a nemzeti-szocialisták attól félnek, hogy eb-
ben az esetben a véderő ismét politikai sze-
repet kapna és ez hozná lehetetlen helyzet-
be az országot.

A Völkischer Beobachter, Hitler lapja, ma
hosszabban foglalkozik azzal a helyzettel, a
mely abban az esetben következne be, ha
tényleg Schleicher kapna prezidialis kor-
mányra szóló megbízatást és megállapítja,
hogy a nemzeti-szocialistapárt és a hatalom
között ebben az esetben a helyzet kiélesed-
nék.

Egyébként véglegesen megállapították, hogy
a legutóbbi választások alapján összeállított
birodalmi gyűlés első ülését december ha-
todikán tartják meg.

December hatodikáig tehát feltétlenül el-
 kell dölni a kancellárság és a tekintély-kor-
mány kérdésének.

A birodalmi gyűlés alakuló ülésén a korel-
nöki tisztet ez alkalommal Littmann tábor-
nok tölti be és valószínűnek tartják, hogy a
birodalmi gyűlés elnöke ismét Göringet vá-
lasztja.

Négy hónapon belül mi következünk — mondotta Hitler

Hitler ma fogadta az angol sajtó berlini
képviselőit és előttük hosszabb nyilatkozatot
adott. Hitler ebben a nyilatkozatában azt
mondja, hogy elhiszi, hogy a téli hónapok
alatt szükség van a pártközi békére, de ezzel
szemben a jövőre kancellár is legyen el ne-
ki, hogy hatalmának élete legfeljebb négy hó-
napig, a tél végéig tarthat.

— Négy hónap múlva egészen biztosan meg-

*bukik az elnöki kormány — fejezte be nyi-
latkozását Hitler — és ebben az esetben most*

már feltétlenül mi következünk.
Ugyancsak a késő esti órákban elterjedt
annak híre is, hogy Hindenburg nem akarja
már a kibontakozás menetét jobban kiélesí-
teni és ezért még az éjszaka folyamán, de leg-
később holnap kinevezi az elnöki kormány
új kancellárját.

PESTI TÖRVÉNYSZÉK

Ellentmondó orvosi vélemények egy asszonyról, aki azt állítja,
hogy lány és egy férjről aki ezt tagadja

Budapest, november 28.

A pesti Lipótváros legfrissebb szenzációja
az a részleteiben pikáns, sőt fantasztikus vá-
lóper, melyet folytatólagosan most tárgyal a
törvényszék.

A valóperes fiatalasszony 18 éves, a férj 25,
mindketten előkelő lipótvárosi családból
származnak. Tavaly egy nyári délutáni ötórai
teán, tánc közben kezdődött a szerelmi regé-
nyük, mely rövid viharzás után az anya-
könyvezet előtti happy enddel folytatódott,
hogy aztán egy törvényszék előtti fináléval
végződjék.

A leány dús gazdag apja először ellenezte
a házasságot, mert a jó családból származó,
de szegény fiatal építéssz nem tartotta meg-
felelő partinak, de a lány kijelentette, hogy
ha nem adják az építéshez, leugrik az eme-
letről.

Ez az érv hatott és a házasság utjába el-

hárultak az akadályok. Amint az egy jó li-
pótvárosi familiához illik, a házasságot ra-
gogó külsőségek között kötötték meg. A ház-
tulajdonos após hármasszobás lakást rendezett
be a fiataloknak és még az esküvő napján
50 ezer pengő hozományt adott át a vőnek,
sőt a több hétig tartó nászutazás költségeit is.

LEVELEK EGY BOLDOG NASZ-
UTRÓL

A fiatal pár a legnagyobb boldogságban in-
dult el a francia Rivierára, ahonnan egymás-
után írták haza az ismerősökhöz a boldogabb-
nál boldogabb anizsokat és leveleket.

Néhány hétig tartó boldog nászut után vis-
zatérték Budapestre, beköltöztek a három-
szobás kis meleg fészekbe és minden jel arra
vallott, hogy szép és tartós lesz a házassá-
guk.

Az építész, a tekintélyes após révén munká-
kat vállalt, reggeltől-estig dolgozott, este pe-

dig elkísérte fiatal feleségét mondain helye-
re, ahol irigyléreméltó boldogsággal sima-
tak táncokban egymáshoz.

Igy ment ez pár hónapig, amíg az asszony
Bécsbe utazott egyik rokonához, majd Sa-
fokra, ahová a férj, a sok munka miatt, me-
kísérhette el.

EGY VÁRATLAN FORDULU

Amikor a fiatal feleség a bécsi és siófoki
kirándulásról visszaérkezett, a fiatal férj
kezdte tapasztalni, hogy élete párja
hidegben kezd vele bántani. A nézeteltérés
kezdtek napirenden lenni és amikor az é-
tész valamilyen ügyben pár napra vidé-
re utazott és erről az utjáról hazatért, a lakás-
apósát találta felesége helyett. Az após
zölte vele:

— Leányom válni akar tőled.

Az építész hallani se akart a válásról,
jelentette:

— Nem válok Pipitől, mert szeretem.

Az após távozott és a feleség másnap
lás büntette címén feljelentette a férjét.

A vád egészen különösen hangzott. Pipi-
zal vádolta Béluskát, a férjét, hogy a ház-
ságot csak azért kötötte meg vele, hogy me-
kapja az 50 ezer pengő hozományt, majd
normális házasságra képtelen...

A feljelentéshez két egyetemi tanár bi-
nyitványát mellékelte az asszony és ezek
zonyítják, hogy a fiatal asszony még egy-
talán nem élt házasságot.

A HAJADON FELESÉG ÉS
KÉPTELEN FÉRJ

Az ügyészség a feljelentés alapján meg-
dította az eljárást. Elővezették a férjét:

— Nem értem... Nem értem... — rebe-
Hiszen én tudom a legjobban, hogy mi-
boldogok voltunk a mézesheteink alatt —
azután is...

A férj is becsatlotta két neves profess-
bizonyítványait, amelyek azt igazolták, ha
szervezetileg és ideileg teljesen egészséges
házasságra abszolút alkalmas...

Szemből állott tehát két egymással ha-
lokegyenest ellenkező orvosi vélemény,
egyik azt bizonyította, hogy az asszony
hajadon, a másik pedig, hogy a férj norma-
lisan élt a házasságban.

Becsatlotta a férj felesége leveleit, amely-
házasságuk alatt írt hozzá, amikor egymás-
távol voltak. Ezekkel a levelekkel bizonyít-
ta, hogy intenzív szerelem dúlt közöttük,
egyik levél:

*— Drága, aranyos Béluskám, mikor j-
már? Minden autótülkölsre szívdobogás-
pok. Folyton az jár az eszemben, hogy vaj-
án én Béluskám szeret-e még, nem csak-e
Gyere édes kis pófám minél előbb, nagy-
várlak. A te szerelmes, hűséges kis pipi.*

Hasonlóak a többi levelek is. A férj
kel a levelekkel akarta bizonyítani, hogy
lesége vádjából egy szó sem igaz, mert a
feleség, aki attól fél, hogy a férje meg-
csalni, nem vádolhatja férjét azzal, hogy
máris házasságra képtelen és, hogy csak
50 ezer pengő hozományért vette el.

Felvonultak a tanúk: barátok, barátok
az ilyen esetben elmaradhatatlan bázis-
alkalmazottak, akik bizonyos kulcslyuk-
tekről vallottak... Szembesítették a há-
társakat: egymással homlokegyenest ellen-
zően vallottak. Az igazságot nem lehetett
deríteni...

Az ügyészség végül is úgy döntött, hogy
csalás vádját eljéti a férj ellen és meg-
teti az eljárást, mert — tekintet nélkül
hogy házastársi életet éltek-e, vagy sem
hozomány-csalás büncselekménye nem el-
pítható meg.

Az előzmények után, a lipótvárosi jobb-
rök nem mindennapi érdeklődést tanúsít-
a fiatalok válóperre iránt, amely Mal-
törvényszéki bíró előtt folyik és pikáns
dialógokban bővelkedik. A törvényszék
ugyanis, — miután csak az asszony akart
ni, a férj pedig nem, — feltétlenül tisztá-
kell: okot szolgáltatott-e a férj a ház-
felbontására, vagy sem? Mert ha nem
gátlott okot, úgy nem lehet a válást ki-
dani...

Amíg pedig ez el nem dől, addig vá-
lan érdeklődés mellett folyik a hajadon
ség és a házasságra állítólag alkalmatlan
tal férj fantasztikus szerelmi és izgalmas
tígyi regénye.

A magkereskedők szöveisége gyűlési tartott

(Temesvár) A Romániai Magkeres-
Országos Szövetsége vasárnap a temes-
Kereskedők Egyesületének helyiség-
évi közgyűlést tartott. A közgyűlés
foglalt az országos kereskedelmi érde-
védelmében.

A közgyűlés megejtette a tiszt-
is, amelynek eredményeként a tiszt-
tagjaivá az alábbiakat választották: C-
nert Fritz Seben, Heimovits Mór
már, Klein Hugó Kolozsvár, Klein V-
dr. Temesvár, Mauthner Alfréd
Pildner Jenő Bukarest, Zavislag
Nagyvárad. A felügyelő bizottság tag-
Ferencz József Arad és Klein Imre
mesvár, lettek.

Kóstoló a repülő háboruból

A szatmári pénzügyigazgató elhatározta, hogy teljesen letarolja a várost

Repülőbizottság, amely még az ócska midert is elviszi

Szatmár, november 28.

Hát ilyen még nem volt. Az egyiptomi tizsapás ehhez képest szelid simogatás volt. A tatárjárás után nem maradt Magyarországon olyan kopár és feldúlt, mint amilyen marad Szatmár-megye a repülőbizottság működése után. Nem tudni ki volt az a lángész, aki a repülőbizottságok rendszerét feltalálta. Az embernek olyan érzése van — látva a hatást és az eredményt — mintha egy grütel látna a lóporos hordó tetején, égő fáklyával sétálni.

Tizenkét emberből áll a szatmári pénzügyigazgatóság repülőbizottsága.

Tizenkét kishivatalnok, de eredményes működésük több bánatot fakaszt, mint egy földrengés.

Talán azért hívják őket repülő-bizottságnak, mert egyik nap itt jelennek meg, másik nap ott. Hétfőn Felsőbányán, kedden Szatmáron és szerdán Nagybányán jönnek fel. Árverési parancs a fegyverük és ahol megjelennek, visznek mindent. Nemzetiségi és felekezeti különbség nélkül.

Semmi sem szent előttük. A suszter alól kirántják a háromlábú széket, kezéből a díkcset, a féligkész cipőkkel együtt.

A munkanélkülitől elviszik a dunyhát és asztalt.

Lövy Miksa szatmári könyvkereskedő az összes árusításra szánt könyveket vitték el. Zsákokba rakták Bernard Sharot és Pirandellót, Renant és Gorkijt. Zsákokba rakták a betűt és odadozták a hídton tuli lyukas tetejű adóraktárba.

Egy szatmári borbélynál a pendég alól kirántották a széket. Még a szappanperő talakat és ecseteket is vinni akarták, de a borbély utolsó pillanatban uzsorakamatát előkerítette a pénzt és kifizette az adót.

Lecsuszott középosztály zongorája mered a stráfszekérről a gyalogjárókra. Már minden eluszott, csupán a zongora maradt meg. Most azt is viszik. És senki sem nevet, mert nem tudni, hogy holnap kihez mennek.

Mindenkinek van adóhátraléka. Senkinek sem megy jól.

A pénzügyigazgató érdemeit akar szerezni. Azt mondja, nem tehet róla.

Szigoru utasítása van, hogy december 15-ig tízzel-vassal hajtsa be az összes adóhátralékokat.

Kimélet nélkül.

Jó hivatalnok a pénzügyigazgató. Végrehajtja a parancsot.

Kimélet nélkül.

Erre való a repülőbizottság.

Amely pusztít a megyében és a városban. Jobban, mint a buzárosda és jobban, mint a koraoszi vérhasjárvány.

Ez már nem is adóvégrehajtás.

Ez már adó-szadizmus.

Egy özvegy uriaszonytól még az ócska müderjét is elvitték.

Ez nem vicc. Ez véres és kegyetlen valóság.

Vannak lakások, ahol csak a négy üres fal maradt meg.

Stráfszekérre rakták a kopott asztalt, a családi ágyat, a tarkahuzatu dunyhát, a törött grammofont. Az egyik tulbuzgó ágens még az éjjeli edényt is el akarta vinni. Csak a másik, a belátóbb tudta leszerezni.

Meg lehet nézni Szatmáron a házat.

A mai polgári lakás szimbólumát.

Négy csupasz fal, a földre lökött két szalmazsák, egy töröttlábú szék és a szoba közepén gyilkos szatiraként, az ócska éjjeli edény.

A pénzügyigazgató, mint egy kérlelhetetlen Cézár trónol hivatalában.

Százak és százak állnak délelőttünkint az előszobájában.

Kereskedők hagyják ott boltjaikat, amelyek tátongnak az ürességtől. Családnyak hagyják ott a konyhát, ahol nem fő az ebéd, mert az edényeket és az evőeszközöket is elvitte a repülőbizottság.

Hivatalnok nem megy a hivatalába. Mind ott nyüzsgő, tolakszik, könyörög és rimánkodik isten földi helytartójánál: a pénzügyigazgatónál.

Haladékokat kér.

Haladékok nincsenek.

Szakállas családapák sirnak. Kérgeste-

verü munkások és még nincstelenebb

munkanélküliek szitkozódnak.

Haladékok nincsenek.

Kimélet sincs.

Ma délelőtt egy asszony ideggörcsöket kapott az izgalomtól.

Haladékok nincsenek.

Egy timárpáros bejelentette, ha elviszik kis műhelyét, öngyilkos lesz.

Haladékok nincsenek.

Egy milliomos hírében álló földbirtokos, akinek jelenleg nincs készpénze, könyörögött, hogy családi ezüstjét ne vigyék el.

Igaz, hogy tartozik nálemi adóval, de ezzel szemben az államtól tizszerannyi követelése van. Fizetési utalvány is van a követelésről. Számítsák be az adójába.

Nem lehet.

Haladékok nincsenek.

A társzekerek szaporán telnek.

Felsőbányán egy szekrényt vittek el. Ugy, ahogy volt, tele ruhával. Még azt sem engedték, hogy a család nagykisasszonya kivége a szekrényből völegénye levelét.

Haladékok nincsenek.

Az adót december 15-ig be kell fizetni.

De miből?

Az üzletekben hétszámra nem látnak vevőt? Miért vásároljanak? Hogy elvigye a repülőbizottság? Az iparosok az éhhalállal küzdenek. A tisztviselők nem kapják rendesen a fizetésüket. Ami ugyanis agyon van redukálva.

Az adót fizetni kell.

Társzekerek görögnek végig az uton.

Viszik a polgár utolsó vagyontárgját. A társzekerekhez kötve tehenek és lovak

Átölelték egymást és levetették magukat az emeletről

Szerelmi dráma két halottal

Budapest, november 28.

A romantika összes előírásainak betartásával, átölelkezve, fiatalon és szerelmesen, legszebb ruhájába öltözve, ment a halálba vasárnap este egy fiatal pár.

Az öngyilkosság a Zsigmond-utca 5. számú ház harmadik emeletén történt. Egy jólöltözött fiatalember és egy fiatal díszes estélyi ruhában levő nő felmentek a harmadik emeletre,

a folyosón szorosan átölelték egymást és egyetlen lendülettel levetették magukat az udvarra. A nő feje teljesen szétroccsolódott és abban a pillanatban

szörnyethalt.

A fiatalember is össze-vissza zúzódva, minden tagjából vérezve maradt az udvar kövezetén, de még volt benne élet.

Beszállították a Rókusba, ahol este tizkor kisenvedett.

Kiderült, hogy Márffy Gyulának hívják, 25 éves, joghallgató. A nő személyazonossága még ismeretlen. A Márffynál talált bucsulevélből csak az derül ki, hogy a keresztnéve Marika. Az öngyilkosságra minden bizonnyal az adott okot, hogy a két rajongó fiatal szerelmes elé akadályok gördültek.

A liberálisok megkezdték kormánybuktató akciójukat

DUCA: A liberális pártinak kötelessége átvenni a hatalmat

Bukarest, november 28.

A liberális párt megkezdte az elkecseregetett kormánybuktató akciót. Első népgyűlését, amelyen valóban nagy tömeg vonult fel, Bukarestben tartotta vasárnap délelőtt. Az Etoria termében gyűltek össze a párt tagjai és a megye falvainak kiküldöttjei.

Az első szónok Costinescu volt polgármester. Azt fejtette, hogy Duca mozgósította az ország tömegeit, de nem háborúra, hanem azért, hogy egyesült erővel mentse meg a hazát. A haza ugyanis veszélyben forog. Veszedelembe vitte a jelenlegi kormány és a jelenlegi kormánypárt.

Costinescu lendületes szavai után Roman Valér jelentette be Erdély csatlakozását a mozgalomhoz. Aztán Titeanu, Iamandi és Inculeti beszélték a vezérkarból. Valamennyinek a szerepe az volt, hogy felajzza a hangulatot

a pártvezér Duca beszédére, aki a gyűlés utolsó szónoka volt.

Duca felszólalt a kormány büneit és tiltakozott az ellen, hogy gyámság alá helyezték az országot a külföldi ellenőrző szakértők elfogadásával.

Aztán azt fejtette, hogy a liberális pártnak kötelessége átvenni a hatalmat, mert multja sem engedi, hogy megszaladjon „a pillanat felelőssége előtt”.

Duca beszéde után a gyűlés résztvevői tüntető menetté fejlődtek fel. A Calea Victorián vonult fel a tömeg a királyi palota elé, ahol hosszas és hangos tüntetésbe kezdett.

A király nem jelent meg az erkélyen s így a tüntetők hosszabb várakozás után szétoszlottak.

A párt folytatni fogja a kormánybuktató gyűléseket az ország nagyobb városaiban.

A marosvásárhelyi iparosok monstre-gyűlése

Az iparostársadalom égető problémái a nyilvánosság előtt

Marosvásárhely, november 28.

Az Országos Iparos Egylet marosvásárhelyi tagozata az iparostársadalom égető problémáinak és aktuális kérdéseinek megvitatása céljából nagygyűlést tartott vasárnap a marosvásárhelyi iparkamara dísztermében.

A gyűlés első előadója Sebestyén László szerkesztő volt, aki rövid és alapos referátumban ismertette a nemrég lezajlott kolozsvári iparoskongresszuson törtéteket és azok gyakorlati eredményét.

Utána Császár Lajos építész, az iparos-

egylet elnöke számolt be mindenre kiterjedő részletes referátumában az új munkatörvény által kreált munkakamarák előneveiről és hátrányairól és azt a megállapítást tette, hogy

a munkakamarák létesítése semmiben sem szolgálhatja az iparosság érdekeit, mert azok a kisiparosokat egy kategóriába fogják osztani a munkásokkal és ilyenformán a kisebb számban levő iparosság el fogja veszíteni szerezett jogait. Kéri tehát határozati javaslat formájában a kormánytól, hogy a készülő munkakamarákból vonja ki az iparosoztatott és csatolja azt vissza a kereskedelmi és ipar-

baktatnak. Viszik a németi kisgazda jószágát.

Kün a város végén van egy barak.

Ócska, kopott épület. Idezsufolnak mindent. Asztalt és széket, ágyat és dunyhát, grammofont és könyvszekrényt, suszterdíkcset és borbélytükröt, családi ezüstöt és ócska midert, lábosokat és fazekakat, könyveket és végváznakat, uridivatcikkeket és zsákba csomagolt rizskását, üzletberendezést és egy női kalapszalont egész kalap kollekcióját, ondoláló gépet a manikürszalontól és játékmozdonyt a gyermekszobától.

Ide temetik a polgári életet.

Sok faluban fejszével mennek az elkecseregetett parasztok a repülőbizottságnak.

Sok a rendőr.

A hivatalnokok szíve kőből van.

Az állásuk függ a sikertől. A darab kenyerük.

Mindenki a saját bőrét félti.

Haladékok nincsenek.

Kimélet sincs.

A színház és a mozi napok óta tátong az ürességtől.

A komikus viccein csak a pénzügyigazgatóság emberei nevetnek.

Csak nekik van kedvük színházba járni.

Délelőtt és délután modern drámákat néznek a letarolt polgári lakásokban.

Este operettet a színházban.

December 15-re a nagy mű bevégeztetik.

A pénzügyigazgatót előléptetik.

Aznap át is keresztelhetjük a várost.

Letarolt páros lesz a neve.

Baradlai László

kamarákhoz, amelyek eddig is hathatósan képviselték ennek az osztálynak az érdekeit. A nagygyűlés elfogadta a határozati javaslatot, amely már a közeli napokban memorandum formájában fog eljutni a kormányhoz.

Az újonnan működő ipari választott bíróságok munkáját és azok eredményeit kedvező formában bírálta dr. Lázár Henrik ügyvéd, az iparoségylet ügyésze és előadása után a nagygyűlés határozati javaslatot fogalmazott meg arra nézve is, hogy intervenciót kérjen a kormánytól, hogy

az ipari választott bíróságokhoz tartozó öt ezer lej értékű nem nagyobb ügyek helyegmentesek legyenek.

Az általános iparoségylet szervezetét és céljait részletes beszámolóban Várady Árpád építész ismertette és megemlítette, hogy az egyesület minden tagja számára megfelelő állami köz munkát fog kérni és ilvenformán az egyesület nemcsak kollektív, de egyéni érdekeket is fog képviselni. Különben az országos iparoségylet szerinte tapasztalataival és tanácsaival a munkatörvény hiányosságát van hivatva pótolni.

Vlassa György mechanikus, az Iparos-egyesület alelnöke ezután az iparosok szerszámainak adóban való lefoglalása ellen tiltakozott az iparosság nevében és javaslata folyamán azt is memorandumban fogja kérni a marosvásárhelyi iparosság a kormánytól, hogy

az érvényben levő törvények szerint hatszáz lejnél értékesebb iparoszszerzőmök is mentesítve legyenek az adófoglalás alól.

Fülöp Albert asztalos szólal még fel az immár az egész országban nagy konkurrenciával kifejlődött hőrtönmunka ellen, akik tudvalevőleg az utolsó időben már nemcsak kézműipari termékeket, de tömegcikkeket is gyártanak. Ebben az értelemben is intervenálni fog a halódó iparosság érdekében az iparoségylet.

Még dr. Erdélyi Emil a marosvásárhelyi Kereskedő Társulat alelnöke üdvözölte a kereskedők nevében az iparosság akcióját, amelyet a kereskedő társadalom is támogatni fog és ezzel a szépen látogatott és nagy sikerű iparosparlament véget ért.

Az amerikai kereskedelmi kamarák szövetsége

hajlandó Európának moratóriumot adni

Washington, november 23.

Az amerikai kereskedelmi kamarák szövetsége tegnap ülést tartott, amelyen az európai államok háborús adósságainak kérdésével foglalkozott. A kereskedelmi kamarák szövetsége arra az álláspontot helyezkedett, hogy azoknak az európai államoknak a számára, amelyek ki tudják mutatni, hogy fizetőképesebbek, hosszabb moratóriumot hajlandók javasolni, de csak azzal a feltétellel, ha a moratórium ideje alatt tartózkodnak minden fegyverkezéstől.

HIREK

— **A HARMÓNIA ÉS A DALAR-DISTÁK.** Molnár Ferenc szerencsétlensorsu Harmóniája, amelyet Bécsben kifütyültek, minden leplezetlen ellenére is végsővégségre megbukott. Bár a budapesti lapok a premier alkalmával az elragadtatás hangján írtak a kiváló magyar író darabjáról, a közönség távolmaradásával hozta meg kompetens ítéletét. Az legutóbbi napokban a Magyar Színházban a Harmonia előadásain nem érte el a pénztár bevétele a száz pengő és a nézőtérben a szabadjegyekkel együtt nem ült hatvan ember. Így aztán alig husz előadás után le kellett venni a darabot a műsorról, amire Molnár Ferenc legkevesebb sikerült színműveinél sem igen volt eddig példa. Bécsben is ugyanez volt a Harmonia sorsa, azzal a különbséggel, hogy a darab itt mindössze öt előadást ért el. Amikor Molnár Ferenc vigjátékát a bécsi Akadémie Theater műsorára kitűzték, a darab kedvéért abbahagyták Lengyel Menyhért „Veréb” című színművének a próbáit, amikor azonban a bemutató előadás megpecsételte a Harmonia sorsát, rögtön folytatták a Veréb próbáit és bár a lapokban és a színlapon az Akadémie Theater azt hirdette, hogy az egész héten keresztül a Harmonia megy, a hét végén már a Lengyel darab került színpadra. A bécsi előadásoknak külön pikantériája az, hogy az ottani dalosegyesületek közültek az Akadémie Theater igazgatóságával, hogy saját sérelmüket látják a Harmoniában, mert Molnár Ferenc a darabban a dalárokat gunyolja ki és közölték, hogy a Harmonia előadásait meg fogják zavarni. Erre azonban a bukás miatt nem került sor.

— **Kiadják a család budapesti rendőrfelügyelőt.** Csikszereďáról jelentik: Megirtuk, hogy vitéz dr. Bakó Lőzsef a budapesti negyedik kerület volt rendőrfelügyelőjét a budapesti törvényszék megkeresésére hitelezési csalás és sikkasztás miatt a csikszereďai rendőrség. Csikszentimrén lakó szüleinél letartóztatták. Információink szerint a volt rendőrfelügyelő azzal védekezik, hogy úgy teljesen magánjellegű és így kérte, hogy kihatásától tekintsenek el. Az ügyben pár napon belül a csiki törvényszék végzése alapján az igazságügyminiszter dönt, melynek eredményeként rövid idő alatt átadják Bakó a budapesti törvényszéknek.

— **Kiszédték az aranyfogakat a kiásvott hullák szájából.** Aradról jelentik: Az aradi rendőrség Calafat-ból jött mekeresés alapján letartóztatták Brassai János szobafestőt, aki az ottani katonáskodása alatt a temetőőr családjával szövetkezve feltörte a sírokat és kirabolta a hullákat. A holttestek állkcsából kifordították az aranyfogakat és értékesítették. Brassai és bűntársai ellen folyik az eljárás.

— **Hock János december elsején érkezik Budapestre.** Budapestről jelentik: Megirtuk, hogy Hock János a Nemzeti Tanács volt elnöke vissza akar térni az emigrációból és aláveti magát a magyar bíróságok eljárásának. Egyik budapesti lap mai jelentése szerint Hock János már december 1-én Budapestre érkezik.

— **Fordot megoperálták.** Detroitból jelentik: Henry Fordon, a világhírű autókirályn, váratlanul vakbéloperációt kellett végrehajtani. Állapota az operáció után kielégítő.

BUKAREST

GALERIES LAFAYETTE

CALEA VICTORIEI

LIPSCANI

CASA DE DEPNERI

GRAND HOTEL

POȘTA

GRAND-HOTEL

KÖZPONTI FEKVÉS
LEGTÖKELETESÉBB KÉNYELEM
LEGOLCSÓBB TARTÓZKODÁS
LEGJOBB KISZOLGÁLÁS

A Grand Hotelben előnyök várják, látogasson meg mielőbb.

Január elsején léptetik életbe a mérsékelt vasúti személytarifát

Lényeges kedvezményeket kapnak a szén és a petroleumipari termékek

(Bukarest) A vasúti tarifa revíziós munkálatai befejezéshez közelednek. A revíziós bizottság legutóbbi ülésén lényeges módosításokat határoztak el a már előzőleg lefektetett alapelveken. Most már véglegesnek tekinthető a bizottságnak az a döntése, hogy a személyforgalomnál, különösen kisebb távolságokra, lényegesen csökkenteni fogják a viteldiákat az első és másodosztályú utasok javára, míg a harmadik osztálynál a csökkentés kisebb mérvű lesz. A mérséklésnél is figyelembe vették, hogy mely vonalakon kell a vasutnak erősen megküzdnie az autófuvározás versenyeivel. Az állami tisztviselők és katonák részére korlátlán számban fognak 50 és 75 százalékos vasúti kedvezményt adni.

Szerdán a plenáris tarifabizottság még egyszer átnézi az eddigi anyagot, amely azonnal a CFR illetékes fórumai elé kerül, azután a közlekedésügyi miniszternek mutatják be végleges jóváhagyás végett. Mindamélt az új tarifa kinyomtatása miatt is január elseje előtt nem lehet a leszállított fuvardíjak életbe léptetésére gondolni.

Az árutarifa revíziója lassabb tempóban halad. Legutóbb a petroleumtermékek és a kőszén tárgyalását folytatták. Az összes idetartozó cikkek, köztük az aszfalt, bitumen, nyerskőolaj, benzin, világító petroleum, kőszén, hár szerint jelentős kedvezményeket kaptak, különösen exportviszonylatban, hogy felvehessék a versenyt Oroszország és Amerika hasonló termékeivel.

GANDHI

Érdekes szobor Gandhiról, mint a mai nyugtalan idők szimbólumáról.

— **Megakadályozott a rendő egy szerelmi tragédiát.** Temesvárról jelentik: A bányási fővárosban utabban több eset is bizonyítja, hogy még nem halt ki a szerelem, sőt olykor rendkívül tragédiákat, olykor pedig tragikomédiákat idéz elő. Tragédiának indult például Jabbagy Ferenc soffőr szerelmi ügye imádatiájával, Lipeczky Máriával. A tragikus kifejlést Pancu közrendőr akadályozta meg, aki tetten érte a szerelmes soffőrt, amint éppen betörte a szeretett nő ablakát és előrántva revolverét, rá akarta sütni Lipeczky Máriával. A közelben posztoló rendőrszerencsére idejkorán észrevette a kétségbeesett merényletet és lefogta Jabbagyot, akit letartóztatott és beszállított a rendőrségre. Kiderült, hogy a revolverben öt golyó volt és a závarzat már nyitva, lövésre készen állott, mikor Pancu közbelépett. A merénylet okát nem részletezi a jelentés.

— **Nagyváradi zongoraművészről vendégszereplése a bukaresti rádióban.** November 29-én este 3 óra 20 perckor a bukaresti rádióban a filharmónikusok zongorának kíséretével zongorahangversenyt rendez Wechsler Illy nagyváradi származású, erdélyszerte ismert fiatal zongoraművészről. A koncerten Rogalski karmester dirigál.

— **Merénylet egy japán katonavonaton ellen.** Mukdenből jelentik: Kirin közelében kínaiak merényletet követtek el egy katonával megrakott japán páncélvonaton ellen. A vonat kisiklott. Az áldozatok száma tízenegyz halott és rengeteg sebesült.

— **Glondys püspök brassói bucsuztatása.** A püspökké választott brassói ág, ev. főpátlól, dr. Glondys Viktortól Brassóváros szász lakossága szombaton és vasárnap impozáns keretekben lezajlott ünnepségekkel vett bucsut. A bucsu-ünnepségeket a szombat esti fáklvásmenettel és szerénád vezette be, amely alkalommal az egyesült brassói és községi szász dalárdák, a brassói különböző egyesületek és az ifjuság két zenekarral vonultak dr. Glondys püspök elé, a Honterus udvarra. Itt az üdvözlő és bucsubeszédet Roth János lelkész tartotta, amelyre dr. Glondys püspök hosszabb, lelkes beszédbe válszolt. A dalárdák több dalt énekeltek. A vasárnap délelőtti bucsu istentisztelet után, amelynél dr. Glondys utolára szólott mint brassói főpán híveihez, a különböző küldöttségek, hatóságok, testületek bucsutiszteletét fogadta a paplakban. Vasárnap este a Korona étteremben megtartott családi összejövetellel végetérték a püspöki bucsu ünnepségek.

— **Kisállatkiállítás Facseten.** A facseti „Porumbelul” baromfitenyésztők egyesülete december 10 és 11-én nagyszabású baromfi és diszmadár kiállítást rendez Facseten. A kiállítáera, amelyet Savu Septimiu főszolgabíró, dr. Gruber Ferenc járási állatorvos, I. Nicolescu mérnök és Spiro József rendeznek — benevezni vagy érdeklődni a Porumbelulnál lehet Facseten.

— **Izléstelenség fogadásból.** Temesvárról jelentik: A Lloyd soron szolgálatot teljesítő rendőr tegnap letartóztatta és az első kerületi rendőrségen előállította Gheta Béla és Balas György adótisztviselőket, mert délután 6 órakor a hetes vilámoson, hogy úgy mondjuk, „öntözőnek képzeltek magukat. Érdekes, hogy az illetet ignoráló urak nem is voltak be-rugva, hanem fogadásból követtek el az „eredeti” tréfát a város legforgalmasabb részén. Szeméremstés és közegészség-ügyi kihágás címén eljárás indul ellenük.

— **A rossz út miatt árokba fordult egy utasokkal telt autóbuz.** Csikszereďáról jelentik: A csikmegyei országutak annyira rosszak, hogy a közlekedés valóságos életveszélyes. Gidró Márton csikkarcfalvi autóbuzstulajdonos soffőre utasokkal telt gépével Csikszereďára igyekezett. Csiksicso és Csiktaploca között a hepehupás úton a kormány egyik csavarja kiesett és így a soffőr elvesztette uralmát a gép felett. Pillanatok alatt árokba fordult az autóbuz, melynek utasai — ez esetben — kisebb sérülésekkel uszták meg. Ideje volna már hogy a közlekedésügyi miniszter a székelvöldi utakra gondoljon, mert minden élet megbénul a rossz utak miatt.

**IFJUSÁG, SZÉPSÉG
FINOM SIMA
ARCBŐR**

**D'Arny PUDER
ÁLTAL**

*Egy ajándék
Minden nagy doboz
puder egy üvegcsé illat-
szert tartalmaz.*

★ **Szatmáry Tihor hangversenye.** A zongoristákhoz, akik a világban számbajönnek. Szatmáry magvar művész is tartozik, aki december 1-én Brassóban fog hangversenyezni. E zongoraest kiváló művészi esemény lesz. Jevyek Hiemeschnél.

★ Van egy szer a menstruációs fájdalom azonnali megszüntetésére. Ez az **ALGOCRATINE**. Már 10 perc múlva mutatkozik e híres praeparatum hatása. Teljesen ártalmatlan bármily korban levő leányok és asszonyok számára.

— **Felgyújtották a Kárpát-cég gyergyóhétkási fátelapét.** Csikszereďáról jelentik: A Kárpát fakitermelő cég gyergyóhétkási telepe kigyulladt a tűz oly vélemenciával terjedt, hogy mire oltáshoz fogtak, 100 köbméter deszka égett el. Ezenkívül 500 köbméter faanyagot szinte a használhatatlanságig összezperzselt a hatalmas tűz. A kár meghaladja a 250 ezer lejt, mely biztosítás utján megtérül. A bevezetett csendőrségi vizsgálat megállapította, hogy a tüzet csak gyújtogatás okozhatta. A nyomozás során letartóztaták Covosan Gábor és Sovosan János munkásokat, akiket azzal gyanúsítanak, hogy hosszából ók gyújtották fel a rak-tárt. A két letartóztatott munkás tagad és ártatlanságát hangoztatja.

— **Négy lista az ermhálfalvi községi választáson.** Ermhálfalváról jelentik: Az idei községi választások december 12-én lesznek Ermhálfalván. Ez alkalommal a lakosság óriási izgalommal néz a választások elé, amelyre a legnagyobb eséllyel a Magyarpárt indul a Zsidópárttal közösen. Külön listával indulnak a nemzeti parasztpártiak és liberálisok, valamint a kereskedők és iparosok egy csoportja is önálló listával indul.

★ **Néhány szó a rheumásokhoz.** Ön talán már megkísérelt minden lehetőt anélkül, hogy kínzó fájdalmaitól megszabadult volna. De Önnek sincs oka a kétségbeesésre. Tegyen még ma egy kísérletet az azonnal ható, fájdalomcsillapító Togat-tablettákkal. Töval oldja a hugvsavat, az emberi test ezen magatermelt, pusztító mérget. Nem kevesebb mint 6000 orvos rendkívül elismerően nyilatkozott a Togat jó hatásáról.

— **Baleset a háromszéki vasúti vonalon.** A háromszéki vasúti vonalon könnyen végzetessé válható szerencsétlenség történt. Málnás és Bodok között kisiklott a a motoros, amelynél Nicolescu vasúti főmérnök és Lőrincz osztályvezető ellenőrző körutat tartottak. A kisiklás következtében mindkét főtisztviselő komoly sérüléseket szenvedett.

**LEGUJABB divatkülönlegességek
szövetekben és selymekben**

„SERILANA” CÉGNÉL,

BRAȘOV, STR. REGELE CAROL 3. (Kapu-u.)

Eredeti gyári árak!

Fiókok: TIMIȘOARA, Bulevardul Berthelot No. 19.
ORADEA, Strada Regele Ferdinand No. 9.

Illatszergyár

KERES BRASSO RESZÉRE HELYI
ÜGYNÖKÖT

CSAK ANYAGI ÉS ÉRKÖLCSI GARANCIÁVAL RENDELKEZŐK IRJÁNAK **BERYLLON** BUKAREST, STRADA CARAGIALE 39 SZAM ALÁ

— EGY EGESZ MAGAN-TESTŐR-EZRED ŐRZI A HOLLYWOODI FILMSZTÁROKAT. Londonból jelentik: A hollywoodi filmsztárokat őrző magán-testőrség létszáma ujjban majdnem egy ezredre emelkedett, miután az alvilág a jörfizetett filmművészekre vetette ki hálóját. Lita Grey, Chaplin elnált felesége, két kis fiút mindig fegyveres őrkkel kísérteti, miután számtalan elrablással fenyegető levelet kapott. Marlene Dietrich úgy önmagát, mint gyermekét fegyveres testőrökkel kísérteti. Joan Crawford házáat és stúdióját állandóan őrizteti, Zeppo Marx házából a rablók a napokban 25 ezer dollár értékű ezüstneműt és ékszert loptak el, Richard Arlent több ízben autós rablók támadták meg, Carmel Myerst pedig egy másik sztár testőrei raboltak ki.

GAZDASÁGI ÉLET TÍREI

Tautu bukaresti pénzügyi vezérfelügyelő millió 500 ezer lejes adóeltérítési bírságot ítélt meg a Metro-Goldwyn-Mayer amerikai filmvállalat romániai fiókja ellen, amely ellen az a vád, hogy könyvelési nyilvántartás közel 60 millió lejnyi jövedelmét kivonz adózás alól. Állítólag más adókihágások miatt is folyik vizsgálat a vállalat ellen.

Intreprinderile Technice S. A. ing. A. J. és Társa cég ellen az ilfovi törvényszék indított eljárást a csődöt. A vállalat már bírósági likvidáció alatt volt, majd székhelyének Tescuára való visszahelyezéseinek elhatározása után visszavonta a Bukarestben beadott nyilatkozatát a csődkéréséről. A követelések beérkezésétől határideje december 7, verifikációja december 19-ikén.

A pénzügyminisztérium hivatalosan megtagadja a vámtarifa módosításáról elterjedt híreket.

Azok az italmérési engedéllyel rendelkező szőlő tulajdonosok, akik a bort nem a szőlőhelyen, hanem otthon, vagy akárhol másutt mérlik ki, kötelesek az eladásból származó jövedelem után kereseti adót fizetni.

MUNKA

Keresünk igyekvő személyeket házi kötőgépek átvételéhez. Szakismert nem szükséges. — Díjtalan felvilágosítást nyújt **ROYAL** kötőgépek, hárs-nyaggyártás, Mediaș. Piața Reg. Ferdinand 17

BUTORAINK MINŐSÉGÉBEN NEM FOG CSALATKOZNI!

SZÉKELY & RÉTI
BUTORGYAR R. T.
TÂRGU-MUREȘ
BUKAREST
BRASSO

Dr. PERL OTTO

Standard LORD 3+1 Állomásvétel 200-2000 méterig, előző ár, hársnyos hangminőség, elektrodinamikus hangszóróval egybeépítve	Standard OLYMPIKON 4+1 Kínos állomásvétel 200-2000 méterig, nagyszerű hangminőség, Electro-dinamikus hangszóróval egybeépített díszes buster.	Standard SUPER 33 6+1 Superheterodyn-kapcsolás, állomásvétel 200-2000 méterig, szelektívitás felülmúlhatatlan, hangreprodukció remek, áramkímélő fűtő-kikapcsoló, hangszóró.
--	---	--

Kapható minden rádiószaküzletben.

Egyszakaszos törvényjavaslat készült, amely 1933. április 23-ig felfüggeszti a városi végrehajtásokat

Bukarest, november 28.
Néhány nappal ezelőtt Maniu miniszterelnök a kamarában is bejelentette, hogy törödni akar a városi adóssok sorsának a kérdésével is. Ebből a célból jogügyi bizottságot küldött ki, amelynek javaslatot kell készítenie olyan értelemben, hogy a városi adóssok helyzetét is megkönnyítsék részben a kamatok újraszámításával, részben a kényszereladások megszigorításával és szabályozásával. A kiküldött jogi bizottság abban állapodott meg, hogy ez a kérdés akkora horderejű és olyan mély, hogy rövidesen nem lehet megoldani.

Miután azonban a városi adóssok kérdése nem tűr halasztást, szükséges a végrehaj-

tások és árverések felfüggesztése már arra az időre is, amíg a kormány minden szempontból kielégítő végleges törvényjavaslattal jöhet.

Ebben az értelemben már el is készült az az egyszakaszos törvényjavaslat, amely

1933 április 23-ig a városokban is felfüggeszti a végrehajtásokat és árveréseket.

A javaslatot hétfőn mutatták be a miniszterelnöknek, aki majd a keddi minisztertanács elé terjeszti s ha ott is elfogadásra talál, úgy szerdán már a parlament bizottságai foglalkoznak vele. Valószínű az, hogy a javaslat már a hét folyamán törvényt lesz.

Uj községi adók fogyasztási adó automobil adó bélyegilleték

(Bukarest) A keddi minisztertanácsban Madgearu pénzügyminiszter több nagyjelentőségű pénzügyi javaslatot fog előterjeszteni és ha megkapja a hozzájárulást, már szerdán a parlament elé kerülnek ezek a javaslatok. Az egyik javaslat új fogyasztási adókat állapít meg a petróleumtermékekre. Hír szerint a törvény — a legutóbb felfedezett, nagyszabású visszaélések hatása alatt — olyan megoldást keres, amely mellett az államot semmiképpen se érje károsodás.

A második tervezet a bélyegtörvény módosításáról intézkedik. Azt, hogy könnyítést, vagy emelést hoz-e a javaslat, természetesen ma még titokban tartják, mégis az a hír terjedt el, hogy azoknál az ügyleteknél, amelyek gyakrabban fordulnak elő, illetve nélkülözhetetlenek a mindennapi és gazdasági életben, felemelik a bélyegilletékeket, míg más esetekben az illeték százalékaránya csökkenjen fog.

A harmadik javaslat az automobiladó megállapítására vonatkozik. Készül azután még egy fontos törvény a vámigazgatás átszervezéséről, Hyon francia szakértő jelentésének figyelembe vételével. Állítólag radikálisan leegyszerűsítik a vámkezelést, de ugyanakkor még radikálisabban üldözni fogja az új törvény a visszaéléseket.

lesz Madgearu újévi aján-déka — Radikálisan átszervezik a vámközigazgatást

A most folyó mezőgazdasági és beépített ingatlanok összeírásáig felfüggesztett földadó visszaállításáról szóló híreket a pénzügyminisztérium cáfolja. Ezek helyett arról van szó, hogy a különböző megyék helyzetéhez simuló új községi pótdadók bevezetésének lehetőségét tanulmányozza a minisztérium, viszont az egyenesadók után kivetett mai pótdadók megszüntetése ebben az esetben. Döntés azonban még nincsen.

Szó volt a rádiózás újabb megadóztatásáról is, illetve a rádiótársaság a tervbe vett új adó-állomások felépítése címén új taxát kért bevezetni. Madgearu miniszter azonban úgy találta, hogy a rádióra éppen elég adót róttak ki eddig is. Miután ennek ellenére a rádiótársaságnak még sincsen pénze, a miniszter vizsgálatait készűl beindítani ebben az ügyben. A vizsgálat annál indokoltabb, mert távollétében feltűnő sürgősséggel a rádiótársaság egy 7 éves szerződést kötött, amelynek feltételeiről nem a legmegnyugtatóbb verziók kerültek szárnyra.

Egyelőre tehát csak három-négyfajta új, vagy módosított adónem van a láthatáron, amely január elsejével valószínűleg már életbe is fog lépni.

A Transylvania Csikban is egyezkedik

A betétesek önállósítani szeretnék a csikszeredai fiókot

Csikszereda, november 28.
A Transylvania bank magánegyezséget akar létrehozni összes betéteseivel. Nemrégiben Tordán tartott ennek a tervnek a keresztülvitele érdekében gyűlést, most pedig Csikszeredában. A csikszeredai gyűlésre is Szász Ferenc dr., a bank új igazgatója utazott a központi képviselőtében, de vele volt Király Géza dr. központi jogtanácsos is.

A gyűlés a bank helyiségében zajlott le. A bank indítványát Szász Ferenc igazgató adta elő. Magánegyezség azon az alapon, hogy a konverziós veszteségeket, amelyek nem a rendes banküzletekből származnak, közösen viseljük a bank és a betétesek. Ugyanakkor háromtagú ellenőrző bizottság felügyelete alatt a bank összes aktívát a betétesek rendelkezésére bocsátják és az inkasszó arányában ez a

Megnyílt az új „HOTEL LUX“

Bukarest, Bd. Ștefănuțu Măgureanu 6.
(Lazar liceum mellett)

A legkényelmesebb szálloda, rendkívül leszállított árakkal. — Központi fűtés, fürdő a szobában, lift és telefon.

bizottság osztja fel a befolyó összegeket, az alaptőkét megillető részt pedig tartalékolja. A bank indítványához először Zakariás Jenő dr. szól hozzá s azt ajánlja a betéteseknek, hogy az egyezséget fogadják el. Azokkal szemben, akik ezt nem fogadják el, a bank él 18 hónapos moratórium jogával.

A következő felszólaló Csipak dr. volt, aki kijelentette, hogy a betétesek nem bízhatnak a kolozsvári központban, mert az eddig nem teljesítette köteleességeit és ígéreteit. Csikban a kényszeregyezség óta félmillió lej, abból azonban csak egy milliót fordítottak a betétesek kifizetésére, a többit Kolozsvárra vitték, holott a központ soha egyetlen banit sem adott Csiknak. Jobb megoldás az, ha átadják a fiókot a betéteseknek, csináljanak velő azok azt, amit akarnak.

Hosszas és elkeseredett vita keletkezett azután s a vita során kemény igazságokat vágtak a központi kiküldöttek szeméi közé. Vagyis mégis létrejött az egyezés, amelynek értelmében

a bank, mint jogi személyiség továbbra is megmarad, az alaptőkére azonban nem tartalékolnak semmit.

Jelenleg is a központ tartozik a fióknak hatmillió lejjel. Soha sem hoztak pénzt Csikba, tehát ne is akarjanak kivinni onnan. Azt a kérdést, hogy a konverziós veszteségeket a betétesek is kötelesek-e viselni, vagy nem, Kovács Károly dr., a fiók jogtanácsosának hosszas fejtegetésére nyitva hagyták. Nem tekintik véglegesen elintéztett kérdésnek az alaptőke javára való tartalékolást sem.

Aztán a betétesek egyhangú felkiáltással Zakariás Jenő dr. ügyvédet, Keserű András csikszentmiklósi plebánost és Bakó Kálmán tanárt választották meg a felügyelő bizottság tagjaiként. A bizottság december 15-én veszi át a vezetést, munkájáért azonban semmiféle javadalmazást nem kap.

Adóhátrálék késedelmi kamat nélkül

Bukarest, november 28

A pénzügyigazgatóság újabb rendelete szerint december 1-ig be lehet fizetni az adóhátrálékokat oly módon, hogy az illetők különböző kedvezményeket kapnak. Eszerint mindazok, akik egyenesadó-hátrálékaikat az idei adónak legalább felével együtt december 1-ig befizetik, avagy azok, akiknek nincs régebbi tartozásuk, és kiegyenlítik az idei adó háromnegyed részét, mentesülnek a késedelmi kamatok alól.

Mindazoknak, kik magukat gyengének és kimerülteknek érzik a

BIOGLOBIN

új életerőt ad

Vérképző, izomerősítő, idegerősítő, étvágygerjesztő és élénkítő szer.

Kapható a gyógyszerárakban, vagy a készítőnél.

FABRIUS GUIDO

„MEDVE” gyógyszerárak
Nagyszeben — Sibiu

tudományos kísérletei alapján készült

PERLOTT logpaszta, logpor,

szájviz és drageé mári^s mindenkit meghódított

SPORT

Olaszország—Magyarország 4:2 (2:1)

Milanó, november 28.
Negyvenezer főnyi közönség előtt játszották le a tizenegyedik olasz-magyar válogatott labdarugómérkőzést, mely a várakozásnak megfelelően az olaszok újabb győzelmével végződött. Nadas Ödön fiatal, rutin nélküli csapata az erőves, gyors olaszokkal szemben alulmaradt.

A mérkőzés izgalmas lefolyása volt. Már a 3-ik percben faultolják a legveszebb magyar Déri. azonban Bangartén svájci bíró nem ítéli meg a jogos 11-est. Nemsokára újabb súlyos fault, de a bíró sipja néma marad.

A 33-ik percben Barátky faultja miatt Orsi kap szabadrúgást s lövése védhetetlen: 1:0. Tíz percre rá Meazza-Orsi támadás ér véget góllal: 2:0. A 40-ik perc hozza az első magyar gólt. Markos kornert rug. Bihámv kapu előtt lökik, a bíró ezuttal jól lát, 11 est itél, amit Bihámv értékesít. 2:1.

A második félidőben az olaszok fölénybe kerülnek. A magyar fedezetsor összeomlik s csak a közvetlen védelem emberfeletti munkája akadályozza meg a nagy vereséget. A 7-ik percben Meazza lő újabb gólt, 3:1, majd a 34-ik percben Orsi-Ferrari kombináció fejeződik be góllal: 4:1. A golaránvon Markos a 40-ik percben javít s marad a végén 4:2.

A magyar csapatban legjobb volt a Korányi-Bíró hátvédpár, a fedezetsorban Barátky és Lutz, a csatársorban Déri.

A Hungária legyőzte Európa legjobb csapatát

Hungaria—Vienna 2:1 (0:0)

Budapest, november 28.
Óriási érdeklődés előzte meg a bécsi Vienna budapesti vendégszerelését. Az osztrák bajnoki táblázat élén álló csapatot a kontinens legjobb együttesének tartják, melynek több tagját beválogatták az angolok elleni osztrák válogatottba.

A Hungária viszont a legutóbbi időben gvenge formát árukt el s így mindenki a

Vienna győzelmét várta.

Annál nagyobb a meglepetés, hogy a Szabó, Szanszláv, Barátky, Cseh nélkül felálló Hungária 2:1 arányban lelkes játékok után mégis győzött.

Ferencváros—Somogy 7:2 (2:0). A nap egyetlen bajnoki mérkőzése, melyet a Ferencváros könnyen nyert meg.

III. ker. FTC—Nemzeti 7:2. (2:0) Magyar Kupa mérkőzés, a kupavédő nagy győzelmével.

Újpest—Szolnoki AK 2:1 (1:1). Magyar Kupa mérkőzés.

tány volt. Az első félidő rendben zajlott le, a másodikban azonban elfajult. Bürger lerugta a resicaiak Keller nevű játékosát. A rugás könnyen életveszélyessé válhatott volna. Az UDR a tulerélyes játék miatt le akart vonulni, azonban tízperces vita és Bürger kiállítás után tovább folyt a játék. Az eredmény nem reális, a resicai csapat többet támadott, az ötödik gól vitás. A bíró Moise UDR játékost feleselés miatt kiállította. Általában a bíró működése többbizben váltott ki zajos ellenérzést.

Br. 2. Keresztes Br. 3. Kovács KSE. Női egyes: 1. Fórisné Br. 2. Sipos Etus KSE. 3. Deme Böske KSE. Férfi páros: 1. Takó—Keresztes Br. 2. Vinternitz—Késmárki KSE. Vegyes páros: 1. Fórisné—Takó Br. 2. Sipos—Kovács KSE. Férfi csapatverseny: 1. KSE 9 pont. 2. Brasovia 7 pont. Női csapatverseny: 1. KSE 6 pont. 2. Brasovia 3 pont.

A vendéglátás szívélyessége igazi székes vendégszeretben nyilvánult. Verseny után kedélyes bankett volt, mely a késő esti órákig a legjobb hangulatban folyt. A KSE óriási sikert ért el tegnapi versenyével és vendégszeretével.

Egyéb belföldi eredmények

Kinizsi—TAC 4:2 (1:1). TMTE—Ilsa 1:1 (1:0). Banatul—Patria 3:3 (3:3). A második félidőből csak 10 percet játszottak, a Ripensia—UDR mérkőzésre való tekintettel.

ARAD:

AMTE—Electrica (Temesvár) 3:0 (0:0).

BUKAREST:

Juventus—Prahova 2:0 (1:0). Unirea Tricoplojest:

Tricolor—Brasovia 4:3 (2:0). Élénk iramu mérkőzést játszott a két csapat. A Brasovia mindkét félidőben át többet támadott, de nem volt szerencséje a lövésekkel. Góllövők: Lakomcsik, Szika, Vogel. Balogh egy 11-est kihasználatlanul hagyott. A két tartalékkal játszó Brasovia legjobb emberei Vogel és Gönczy volt, a Tricolorban Schwarz jó, de igen durva, kitűnő a center és a kapus. A bíró erélytelen volt.

↑ ASZTALI TENNISVERSENY KÉZDIVASÁRHELYI. A Brasovia és a Kézdivásárhelyi Sport Egylet mérkőzése, nagy meglepetésre, csaknem a helyi csapat győzelmével végződött, ami az ottani asztali tenisz sport nagy fejlettségére vall. Végeredmény 22:21 a Brasovia javára.

Részletes eredmények: férfi egyes: 1. Takó

LEGYEN ÖNÖKKEL ES OTTHONUKBANI

Mindenkinek érdeke, hogy magánál hordjon és otthonában is tartson egy doboz „ALGOCRATINE” ostyát, mely gyógyszer sok szenvedést megelőz és enyhít.

Bármikor utolérhetik Önöket a spanyol nátha, hirtelen idegzsába, fej- és fogfájás, valamint a nőket tisztulásuk idején a rettenetes fájdalmak.

Egy „ALGOCRATINE” ostya a legbiztosabban óv és gyógyít: néhány percelatt megnyhül bármely fájdalom.

Az „ALGOCRATINE” szer a tudomány minden elismerését egyesíti magában, hiszen minden esetben a legjobb eredményeket biztosította.

Az „ALGOCRATINE” bármely gyógyszerárban és drogériában kapható.

„ALGOCRATINE”

Primăria Municipiului Brasov

Nr. 27957—1932

Serv. Financiar

Hirdetmény

Az új 1932 november 25-iki listre vonatkozó rendelet értelmében egyes listák alatt azon listák értelmében, mely a buza örleményéből 10 százalékos finom listát és a korpát kivonása után fennmarad, a buza hl. súlyának figyelembevételével.

Minden eltérés ezen előírásból a spekuláció elleni törvény értelmében büntetett.

Brassó, 1932 november 25

Primar:

Dr. Polony mp.

Secretar General:

Socaci mp.

ARTATLAN VAGYOK!...

REGÉNY

Írta: FARKAS ALADÁR

Miért lenne illatos ez a takaró? Talán mert egyszer az a szerencsétlen lány megjelent ebben a cellában? Igen, az a takaróból illat áradt, olyan volt ez az illat, mint egy puha kéz selymes érintése. Fel kell kelnem és lármát kell csapnom. Nem akarok egvedül maradni ebben az istenverte cellában? Az elátkozott ház többi lakóját békében hagyják, azok nyugodtan ülnek a cellájukban és nem gondolnak semmire. Hát miért csak én? Miért csak én?

Az illat szállt, megszinesítette a levegőt, körülölelte a levegőt és én megadóan mondtam: Igen, ez az ő illata. Az ő hüvös testéből áradt mindannyiszor ez az illat. A testéből és a bluzának a kivágásából. Megint félig megnyitott az ajtó és bejött az elárult leány, leült a priccs szélére, a szeme csillogott és a kezéből meleg áradt. A két kezem lassan a nyakára kuszolt, egy pillanatig még felcsillant előttem a kétségbeesett tekintete és szorítottam a nyakát. Konokul, minden erőmet megfeszítve, minden erőmet a göröcsösen összeszorított ujjaimba koncentráva szorítottam a nyakát, míg csak a két keze erőtlennül lehullott a vállamról és a szem lassan le nem hunyódott.

Felcsapódott az ajtó és egymásután tolongtak be a szűk cellába mindazok, akiknek valami szerepük van a szomorú történetben. Ott volt a szigorú arcú etnök, az ügyész, az újságíró, aki lerajzolt, az ügyvéd a táskájával, Renz és Petics, Paula is előttem és Bergsteiger Félix fiakkere...

— Hiszen itt van a hulla! — kiáltott Petics és odarohant hozzám. Megragasta a vállamat és ordított. „Most itt mindenki előtt be kell vallania, hogy ön meg Kroner Elzát!”

Ránéztem az élettelen arcra, megszűnt gattam a szöke haját, a kezemet vért huztam az arcán és aztán csendesen mondtam:

— Mit akarnak az urak tőlem.. hiszen én ártatlan vagyok.

Ugy zörögtem a vasajtón, hogy az kétségbeesve szaladt a kémielő nyílhoz.

— Megbolondult? Megvasalom, ha zörgeti az ajtót...

— Könvöröm, azonnal rohanjon ügyészhez és mondja meg neki, hogy perczig sem akarok tovább ebben a cellában maradni... érti? Megmondja, hogy ha nem tétet más cellába, akkor fejemmel összezuzom a vasajtót.

Felvittek a harmadik emeletre. A számú cellában helyeztek el. Az ügy nagyon figyelmes volt hozzám. Az ő meglepetére kaptam papírt és tintát. És írom ezeket a sorokat. Vajon nem megirtam-e ezeket a lapokon? Vagy elég meggyőző módon bizonyítottam rokkal, hogy én ártatlan vagyok? (Vége)

Műszaki könyvekben

nyelvtanokban, szótárakban állandóan rejtárak a Brassói Lapok Könyvtárában. Kérje díjtalan árajegyzékem!

Zsaba

gyorsan enyhül

Sloan's Liniment bámulatosan gyors hatású. Ha masszírozás nélkül alkalmazzuk a fájó testrészen, a fájdalom eltűnik. Kísérje meg Sloan's Liniment-et zsába, rheuma, izom és idegfájások minden esetében. Milliók használják. Egy üveg ára 75 Lel

SLOAN'S LINIMENT

Szívünk mély tájalmával tudatjuk, hogy a szerető jó férfi, gyermek, testvér, sógor és rokon

Ifj. Benedek Dénes

csizmadia mester

életének 37-ik, holdog házasságának 6-ik évében hosszas, súlyos szenvedés után 27-én, vasárnap d. é. fél 10 órakor visszaadta lelkét Teremtőjének

Drága halottunk hült tetemét 29-én, kedden d. u. 3 órakor helyezzük örök nyugalomra Alsó Kákova 14 sz. alatti gyászházba a református temetőben

Drága halottunk lsten veled!

Brassó, 1932. november hó 28.

A gyászoló család.

A NŐ

ezerféle bája az öszülés-el kezd eltűnni

Heinzelmannchen Phisichrom Hajelixir

csalhatatlan szer az öszülés ellen. — Ez a régi bevált hajviz nem lesőszer. Biológiai folyamat adja vissza az egészséges, természetes hajszint. A hajvizet a hajmagába szívja és a talpalek az öszülő hajszálaknak rövid idő múlva visszaadja a régi egészséges színt. Ezenkívül új erőt ad a sorvado hajhagymáknak és így gazdag, sűrű hajnövekedést eredményez.

Physichrom Hajelixir

okozza a haj növését és a le magasabb korig megakadályozza az öszűtést.

Egyedül készítő:

HEINRICH MANNCHEN, WIEN.

Ára 120.— lej.

Főraktár: „MINERVA” GYÓGYSZERTÁR

Nagyvárad—Oradea, Piața Unirii 5.

APRÓHIRDETÉSEK

Hétköznap: egy szó 6. vastag betűkből 12 lej. Vasárnap: 7.50, illetve 15 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Négyzeri hirdetés esetén 25%o engedmény. Állást keresőknek 25%o kedvezmény.

Vételezés

Eladó, vagy bérbeadó mezőgazdasági szeszyárak, finomított, modern berendezéssel, földbirtokkal, lakásokkal és istállókkal. Érdeklődni: Banca Comerciala și Agricol, Sft. Gheorghe, Cuza Voda 16.

GÉPKÖZPONT

BRASSÓ, VÁR-UTCA 44.

Üzemképes gőzgépek, motorok, kazánok, szerszámok, vasúti anyagok s.b. nagy készlete. Kér. en ajánlatot. Jelentse b. üzemképes eladó gépet! Válaszbelvgy mellékle el.

Jókarban levő cipész-varró-gép eladó. Prázmár, Új-utca 172/c. 19929

Keresek egy jókarban levő hímérleget (3000 kg.) készpénzfizetés mellett. Ajánlatokat „Hímérleg” cím alatt a kiadói hivatal továbbítja. 19927

Állást nyer

Utazót uridivat szakmában, garanciaképest, keres Horbátz uridivatüzlet, Oradea. 19934

Jobb zsidó házakba bejáratos sadchenek közöljék címűket „Komoly” jelígre kiadoba. 19933

Románul, németül, magyarul beszélő leány kerestetik. Vasuti vendéglő buffetbe. Brassó. 19932

Kifutó leány kerestetik virágüzletbe, Pajorin, Str. Viodul Mihai 19. 19930

IDECESSÉC és ÖSZTÖNÉLET

Írta: Dr. FELDMANN S. ideg orvos — II. kiadás. 140 oldal. Ára 90 lej

Kapható a Brassói Lapok Könyvtárában